

Pagina 28: **Rumoer na Zembla-uitzending**Pagina 50: **Strijd bij fusieproces DOC Kaas met DMK**Pagina 60: **Stilstand door invoering fosfaatrechten**Pagina 74: **Belemmeringen bij realiseren groeisput**Pagina 86: **PAS-wetgeving zet bedrijf op slot**Pagina 92: **Opluchting na afschaffing melkquotum**

Die eerste koeien in de nieuwe stal, Jan en Jurgen Jonkman herinneren het zich als een van de mooiste momenten uit 2015.

‘Daar doe je het voor.’ Maar er waren ook tegenvallers: de lage melkprijs en de aankondiging van de fosfaatrechten. En dan deden er nog allerlei indianenverhalen de ronde. ‘Er is niet meer gunst dan afgunst’, zegt Jan Jonkman.

tekst **Inge van Drie**

‘Als je in Nederland
je kop boven
het maaiveld
uitsteekt, ben je
aangeschoten wild’

Melkveehouders Jan en Jurgen Jonkman namen

‘Deze stal is voor hon

Het zag er zwart van de mensen. De gloednieuwe stal voor 480 koeien van Jan (57) en Jurgen (28) Jonkman bleek een trekker van jewelste op de open dagen van KI Kampen. ‘Het was net een reünie. Ik heb zoveel mensen gezien en gesproken, daar heb ik echt van genoten’, geeft Jan Jonkman aan. In het tot kantoor omgebouwde oude tanklokaal blijkt de melkveehouder uit Mariënheem terug op 2015. Een bewogen jaar voor de hele sector, een jaar van uitersten ook. Zo was de aankondiging van de invoering van de fosfaatrechten voor Jonkman een onverwachte en fikse tegenvaller. ‘Wat gebeurt me nu, dacht ik.’ Dat de uitwerking ervan nog steeds niet helemaal duidelijk is, steekt Jonkman. Maar hij is er de persoon niet naar om bij

de pakken neer te gaan zitten. Hij lobbyt actief voor een knelgevallenregeling. Hij volgt debatten, vertelt zijn verhaal aan Tweede Kamerleden en steekt zijn licht op bij LTO-bestuurders. ‘Je moet zélf je verhaal vertellen, de impact van de wetgeving op jouw bedrijf duidelijk maken. Stel vragen, laat je dingen uitleggen.’ Het helpt dat Jonkman al vaker met dat bijltje heeft gehakt. Het kostte jaren van getouwtrek met de overheid om op de locatie van het bedrijf – dicht bij een Natura 2000-gebied – überhaupt te mogen uitbreiden. ‘We hebben hier jarenlang vijftig koeien gemolken. Anders waren we al veel eerder opgeschaald. Daarom zijn we met de bouw van de stal ook voor het maximale gegaan. Deze stal is niet voor twintig, maar voor honderd jaar ge-

bouwd. We krijgen hier nooit weer de mogelijkheid om uit te breiden.’

Niet wakker van gelegen

De lage melkprijs was ook een domper voor Jonkman. Nee, hij heeft er niet wakker van gelegen. ‘We moeten nu gewoon goed op de kosten letten. Het voordeel is dat ik die in de nieuwe stal vrij goed kan inschatten. We hebben zestien jaar lang in een oude stal met een melkrobot gemolken. Dan ging er wel eens iets kapot en had je onverwachte kosten.’

Dan waren er nog de indianenverhalen die de ronde deden. Al vóór de start van de bouw begon dat. ‘We zouden vier chauffeurs in dienst hebben genomen die met vrachtwagens voer in Roemenië zouden halen’, geeft Jonkman als voor-

in 2015 nieuwe stal voor 480 koeien in gebruik

derd jaar gebouwd'

beeld. Na de aankondiging van de fosfaatrechten verergerde dat nog. Jonkman zou failliet zijn, het bedrijf overgenomen door internetmiljonair Kees Koolen. Die aantijgingen kloppen absoluut niet, stelt Jonkman. 'Er is niet meer gunst dan afgunst. Als je in Nederland je kop boven het maaiveld uitsteekt, ben je schijnbaar aangeschoten wild.'

Afgelopen week was Jonkman nog op een LTO-avond. 'Cowboys', zo werden de grote groeiers daar genoemd. 'Dat gaat over ons', realiseert Jonkman zich. 'Wij worden gezien als de veroorzakers van het overschrijden van het fosfaatplafond.' Nee, dat is niet prettig, ervaart hij. 'Maar ik heb toch niks verkeerd gedaan? Ik heb een NB-vergunning, heb in mestverwerking geïnvesteerd op basis

van de toenmalige wetgeving.' Hij laat het van zich afglijden, is er niet zichtbaar door geraakt. 'Maar Jurgen heeft het er moeilijker mee, die is nog jonger.' Om dat nu allemaal als dieptepunten te zien? Nee, dan denkt Jonkman eerder terug aan een bedrijfsongeval. Nota bene op de bruiloft van zijn dochter viel er tijdens de bouw iemand van het dak. 'Dat was bijna fataal afgelopen. Daar heb ik het echt moeilijk mee gehad. Dat is van een andere orde dan bijvoorbeeld de lage melkprijs.'

Het voerhek horen rammelen

Maar liever staat hij stil bij de mooie momenten die er zeker ook waren in 2015. Bijvoorbeeld toen de eerste koeien in de nieuwe stal kwamen. 'Je hebt de plan-

nen wel in je kop, maar om dan te zien dat ze gerealiseerd zijn, dat deed me echt wat. De koeien in de stal horen loeien, het voerhek horen rammelen, de trekker door de stal zien rijden om te voeren. Daar doe je het voor.'

Het met de koeien bezig zijn, het op de rit krijgen van het bedrijf, dat is wat Jonkman nu voldoening geeft. En natuurlijk werkt hij hard om het bedrijf verder te ontwikkelen. 'Volgende week komt er nog een groep van 70 koeien bij. Dan melken we ruim 300 koeien.'

Al was het afgelopen jaar niet gemakkelijk, spijt van de bouw heeft Jonkman alermint. 'Ik zou het zo weer doen. Maar eerlijk is eerlijk, op basis van de huidige opstapeling van regels zou het bijna ondoenlijk zijn om het te realiseren.'